

The model of structural relationships predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles with the mediation of mothers' stress

Fatemeh Shamsi¹, Mehrangiz Shooa Kazemi², Parenaz Banisi³

1. Ph.D Candidate in General Psychology, Tehran North Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: dr_shams169@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Women and Family Studies, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: m.shkazemi@alzahra.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Psychology and Counseling, West Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: Parenazbanisi2017@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 12 September 2023
Received in revised form 12 October 2023
Accepted 16 November 2023
Published Online 20 March 2024

Keywords:
children's separation anxiety,
parenting styles,
stress,
child development,
mother

ABSTRACT

Background: All children experience fear and anxiety as two natural emotions during their life, and this anxiety is more when they are away from their main caregivers. After examining the research background, it was found that each of the conducted studies only studied one of the components of this research. Therefore, the absence of a research that examines all the mentioned components in relation to each other, indicated the existence of a research gap in this field.

Aims: The model study was conducted with the aim of investigating the pattern of structural relationships predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles with the mediation of stress.

Methods: This This research was descriptive and correlational in terms of applied purpose and based on the method of data collection. The statistical population of the present study included 500 mothers of 6-8 year old children suffering from separation anxiety disorder in 4 regions of north, south, east and west of Tehran city and 217 of them were based on Cochran's formula and available as a statistical sample. were chosen. Also, the data collection tool in this research was the Separation Anxiety Assessment Scale (Parent Version) (Han et al., 2003), Parenting Styles Questionnaire (Baumrind, 1971), and Parental Stress Index Standard Questionnaire (Abidin, 1983) and for data analysis Structural equation method and Spss-22.AMOS-22 software were also used.

Results: The results of the research showed that children's separation anxiety symptoms can be predicted based on parenting styles with the mediation of stress ($P < 0.001$) and also mothers' stress plays a mediating role in predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles. has it. Also, the obtained findings indicate that the model of structural relationships predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles with the mediation of mothers' stress has a suitable fit ($P > 0.05$).

Conclusion: According to the optimal fit of the research structural model, children's separation anxiety symptoms can be predicted based on parenting styles with the mediation of mothers' stress. According to the results, it can be said that children's separation anxiety causes deep changes in various aspects of children's personal and social life. Using the categories identified in the current research can be a guide for experts in evaluating which of the categories children with separation anxiety have more serious problems in, and as a result, can help experts in designing and implementing interventions appropriate to the same category.

Citation: Shamsi, F., Shooa Kazemi, M., & Banisi, P. (2024). The model of structural relationships predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles with the mediation of mothers' stress. *Journal of Psychological Science*, 23(133), 129-144. [10.52547/JPS.23.133.129](https://doi.org/10.52547/JPS.23.133.129)

Journal of Psychological Science, Vol. 23, No. 133, 2024

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.23.133.129](https://doi.org/10.52547/JPS.23.133.129)

✉ **Corresponding Author:** Mehrangiz Shooa Kazemi, Associate Professor, Department of Women and Family Studies, Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra University, Tehran, Iran.
E-mail: m.shkazemi@alzahra.ac.ir, Tel: (+98) 9124786832

Extended Abstract

Introduction

Separation anxiety disorder is characterized by excessive anxiety when separated from people to whom the child is attached. Further criteria that the fifth edition of the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-Revised (DSM-IV-TR) specifies for separation anxiety disorder are: recurrent excessive anxiety when separation from the mother or significant other occurs or is expected (Ioboglu and Ioboglu, 2021), persistent and excessive worry about possible loss or harm to significant others, excessive worry about an incident that leads to separation from a significant person, persistent refusal and aversion to going to school or anywhere else due to the fear of separation, constant and extreme fear of sleeping alone without the presence of a significant person close to the child or sleeping away from home, constant and extreme fear and refusal to be alone at home without the presence of important adults and the child's close people and nightmares. Recurrence is created by the issue of separation (Shamli et al., 2021).

The socialization of the child, which is done by the family, actually guarantees the continuity and strength of the social system of the society on which its life depends. Parsons considers the family as an institution that is responsible for transmitting norms and values to the child, and these values are instilled in the child through the roles that parents play in the family and society (Shiri Musa Abadi et al., 2018). Therefore, parenting styles can have a tremendous impact on the socialization and behavior of children and their security, because based on the research of Jahangirizadeh and Mirjafari (2017), it was found that parenting styles have an effect on the educational and behavioral pattern of children. Also, the lack of secure attachment leads to conduct disorder, anxiety, aggression, academic failure, addiction, defects in social skills and poor adaptation (Sollner et al., 2018). According to family therapy theories, many psychological disorders are rooted in dysfunctional family systems. The family systems perspective believes that the growth and behavior of a family member is inextricably linked with other family

members, and through evaluating the interactions between family members, one can better examine the individual. In a systemic view of the family, each part affects other parts and is affected by them, and this affects psychopathology, as several researches, including the research of Biter et al. (2015) show that Family relationships have profound effects on children's anxiety levels. In most studies, there is a direct relationship between turmoil and entanglement in the family system and anxiety (Radino, 2013), so that Westphal, Leahy, Pala and Wupperman (2016), have shown that individual stress and distress may be caused by It comes from the confusion and interweaving of the family system, and this leads to the formation of own thoughts and mental rumination, which in turn leads to an increase in anxiety. Sometimes bad and unfortunate events happen in everyone's life that disrupt physical and mental peace. This state called stress is caused by factors that cause stress (Wood, 2016). Humans have always experienced tension, today there are few people who are not familiar with this concept, and therefore it can be said that tension is a part of the normal and everyday life of people. Stress is the relationship between the person and the environment, which is estimated by the person as a pressure or risk factor for health. Parental stress is a type of extreme anxiety and tension that depends on the role of the parent and parent-child interactions (Baliad et al., 2019). The term parental stress defines the perception of stress in the parent-child relationship and includes the child's stress-causing characteristics and parents' responses to these characteristics (Gasemzadeh et al., 2016). Parents' perception of their child's behavior, the availability of resources to help them in parenting, and their sense of competence in raising children are all important elements in this definition. Parental stress not only has negative effects on the mother's health, but also has a destructive effect on the child (Mafti & Carlig, 2020) and endangers the optimal functioning of the family (Steward, 2020).

The necessity of this research is to deal with the pathology of separation anxiety disorder, a disorder that is less related to family cohesion in the theoretical and research literature, and limited studies have been done regarding it, and according to the searches, no

research was found that describes separation anxiety disorder. examined children in relation to family cohesion and mothers' stress, as a result of this investigation, it is necessary and the results and new information obtained from this research can be useful for educating families and helping to prevent this disorder, it can also be used for interventions To form the treatment of psychotherapists and the family of therapists in such a way that it leads to the reduction of the symptoms of this disorder and helps to improve the mental health of the child and subsequently to the improvement of the mental health system of the society. Therefore, according to the presented materials, the researcher intends to look at the pattern of structural relationships predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles with the mediation of mothers' stress.

Method

In terms of the purpose of the present research, it is a descriptive and correlational research based on the method of data collection. In this research, 217 people from the target population are selected as a statistical sample based on Cochran's formula and by the available method, and the questionnaire was distributed to all 217 people and all of them were tested. The data collection tool included the separation anxiety measurement scale (Parent Form), Baumrind's parenting styles questionnaire (1971) and the standard Parental Stress Index (PSI) questionnaire.

Results

In the investigation of the indirect effect of the independent variable on the dependent variable through the intermediary or mediator variable, taking into account the test level of 0.05, if the value of the statistic calculated above does not fall between the interval (1.96, -1.96), The observed indirect effect is statistically significant. In Figure 1, the estimated regression coefficients between the research variables are displayed.

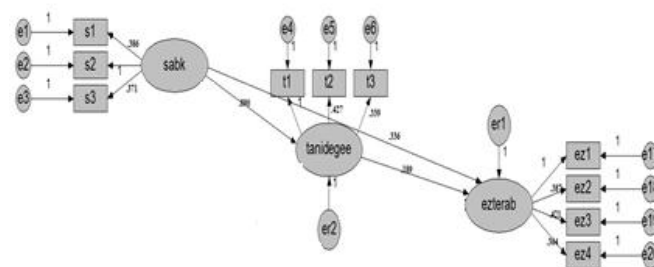

Figure 1. Basic structural model

By evaluating the goodness of fit indices of the above model, it was found that all these indices except GFI index, RMSEA and Pearson's goodness of fit index were not accepted in the domain. In this regard and in order to make this model more useful, the correlation between component errors was also included in the model, however, other indicators were closer to the desired range. Therefore, the final and considered model is as follows.

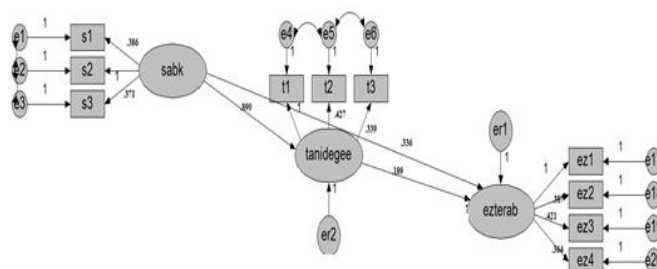

Figure 2. Structural model of the second stage

The goodness of fit indices of this model are shown in the table below, and the conditions are far more suitable than the initial model and therefore, this model can be used as a basis for examining hypotheses.

Table 1. goodness of fit indices of the research model in the second stage

Fit goodness indicators	Accepted domain	Amounts
GFI	More than 0. 9	0.930
NFI	More than 0. 9	0.804
IFI	More than 0. 9	0.834
CFI	More than 0. 9	0.831
RFI	More than 0. 9	0.912
RMSEA	Less than 0.05	0.017
Pearson goodness of fit index	1 to 3	1.072

In the following, the regression results obtained from this structural model are presented:

Table 2. goodness of fit indices of the research model in the second stage

routes	Path coefficient	standard error	A significant amount
Parenting styles and separation anxiety	0.336	0.009	Less than 0.001
Parenting styles and stress	0.890	0.016	Less than 0.001
Tension and separation anxiety	0.189	0.017	0.038

According to the above results, the path coefficient of parenting styles on children's separation anxiety symptoms is equal to 0.336. A significant value for this hypothesis from the test level means $\alpha=0.05$ is less; As a result, children's separation anxiety symptoms can be predicted based on parenting styles, and the first sub-hypothesis is accepted.

$$Z1 = \frac{0.890 * 0.189}{\sqrt{(0.017^2 * 0.890^2) + (0.016^2 * 0.189^2)}} \\ = 12.14$$

According to the number obtained from the Sobel index (12.14), which is not in the range (1.96, -1.96), then the mediating role of stress is significant and as a result, the signs of separation anxiety of children based on parenting styles. It can be predicted through the mediation of mothers' stress.

Conclusion

The aim of the present study was to provide a model of structural relationships predicting children's separation anxiety symptoms based on parenting styles with the mediation of mothers' stress. Regarding parenting styles and family cohesion, it should be stated that the role of these two variables in predicting children's separation anxiety symptoms was positive and negative, respectively. In other words, emphasis on parenting styles, especially authoritarian parenting styles, increases the signs of children's separation anxiety, but increasing the cohesion of families decreases this anxiety. It should be noted that according to the results, stress can lead to an increase in children's separation anxiety symptoms.

Therefore, the way a parent interacts with a child is one of the most important factors in causing separation anxiety disorder, because according to the results of this research, parenting styles, in addition to having a direct effect on this anxiety, also have an indirect effect on mediating variables. Separation anxiety has an effect. Therefore, the importance of

parenting styles is twofold. Therefore, interacting with the child and controlling him in an argumentative manner, along with explanation and encouragement or along with gentleness and kindness can play a very important and decisive role in children's separation anxiety disorder. As a result, in order to solve the problem of separation anxiety as the most common anxiety disorder of childhood and adolescence, parenting styles have an undeniable role. It seems that the negligent parenting style, considering that in this type of style, reasoning is not used enough and the child's verbal relations are limited, so excessive fear and worry of separation from home and people will increase in children. In autocratic style, since parents use dry and far from loving methods to control their children, the risk of anxiety disorders and emotional disorders threatens children.

In a comparative comparison, the results of this research with the results of studies such as the research of Sidi Andi et al. (2021), Bahrami et al. (2021), Mahmoudpour et al. Sharif et al. (2018), Aghili and Beshrpour (2018), Motahrinejad and Ghasminejad (2019), Glanz and Eswardes (2018), Jihong and Chengping (2018), Latov (2018), Rapp and Chavira (2021), Soto (2019), Wang et al. (2022), Chitti and Khoshrosh (2018), Carmassi and Deloso (2015) were consistent.

Therefore, the way a parent interacts with a child is one of the most important factors in causing separation anxiety disorder, because according to the results of this research, parenting styles, in addition to having a direct effect on this anxiety, also indirectly affect Separation anxiety has an effect. Therefore, the importance of parenting styles is twofold. Therefore, interacting with the child and controlling him in an argumentative manner, along with explanation and encouragement or along with gentleness and kindness can play a very important and decisive role in children's separation anxiety disorder. As a result, in order to solve the problem of separation anxiety as the most common anxiety disorder of childhood and

adolescence, parenting styles have an undeniable role. It seems that the negligent parenting style, considering that in this type of style, reasoning is not used enough and the child's verbal relations are limited, so excessive fear and worry of separation from home and people will increase in children. In autocratic style, since parents use dry and far from loving methods to control their children, the risk of anxiety disorders and emotional disorders threatens children.

High levels of parental stress make them more inclined to use inflexible and aggressive parenting styles and less likely to benefit from the treatment programs and services provided for their children, and hence in making decisions about the most appropriate treatment strategies for the child. to fail This has a negative impact on the development of the child and leads to more destructive behaviors. This increase in parents' stress by causing anxiety and depression damages the educational system and leads to unrealistic expectations from the child. The presence of inappropriate patterns among mothers has a destructive effect on children's spirits and causes many personality disorders and the development of hostile and aggressive behavior patterns in children. Children who live in tense and emotionally unstable families had major problems in regulating and managing their emotions.

In this regard, what has its own place is the parent-child interaction, which defines the role of the family in the field of prevention and treatment, and without a doubt, the ability of parents to establish a useful relationship with their children is the most important supporting factor that is likely to occur. It reduces negative consequences in dangerous situations. This research is limited to mothers of 6-8 year old children with separation anxiety disorder in four areas of Tehran, so it is necessary to be careful when generalizing the results to other statistical population. Based on the findings of this research, it is suggested that parents should definitely spend time with their children and be diligent in strengthening and strengthening their relationships with their children. Parents should pay attention to any simple event that was important to their children and avoid careless

behavior when giving opinions according to their children. Material and spiritual encouragement of children when they try to do positive and useful things. Accompanying children and supporting them in competitions, activities related to their free time, etc., warning children of wrong behavior and avoiding corporal punishment and aggressive behavior. Teaching the concepts and characteristics of secure attachment style to couples before marriage in order to be aware of this type of style and the type of treatment with children in the future. Counselors, psychologists, psychiatrists and centers that deal with children with anxiety and fear should focus on teaching appropriate parenting styles. Avoid tension among the families of these children.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: The present article is taken from the first author's doctoral thesis in the field of general psychology at Islamic Azad University, North Tehran branch, with code of ethics IR.IAU.TNB.REC.1402.025. In order to maintain ethical principles in this study, it was tried to collect information after obtaining the consent of the participants, also the participants were assured about confidentiality in maintaining personal information and presenting the results without restrictions on the names and characteristics of individuals.

Funding: This research is in the form of a master's thesis without financial support.

Authors' contribution: This article is based on the doctoral thesis of the first author, with the guidance of the second author and the advice of the third author.

Conflict of interest: The authors also declare that there is no conflict of interest in the results of this research.

Acknowledgments: The cooperation and assistance of Islamic Azad University, North Tehran Branch and the participants in the research are hereby thanked and appreciated.

الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران

فاطمه شمسی^۱، مهرانگیز شعاع کاظمی^۲، پریناز بنیسی^۳

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. دانشیار، گروه مطالعات زنان و خانواده، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران.

۳. استادیار، گروه روانشناسی و مشاوره، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

مشخصات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۲۱

بازنگری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۵

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۰۱/۰۱

کلیدواژه‌ها:

اضطراب جدایی کودکان،

سبک‌های فرزندپروری،

تنیدگی،

رشد کودک،

مادر

زمینه: همه کودکان در طول زندگی خود ترس و اضطراب را به عنوان دو هیجان طبیعی تجربه می‌کنند و این اضطراب بیشتر زمانی است که از مراقبان اصلی خود دور می‌شوند. پس از بررسی پیشینه پژوهشی مشخص شد هر کدام از مطالعات انجام شده صرفاً یکی از مؤلفه‌های این پژوهش را مطالعه کرده‌اند. بنابراین عدم وجود پژوهشی که تمام مؤلفه‌های ذکر شده را در ارتباط با یکدیگر مورد بررسی قرار دهد، نشان دهنده وجود خلاء پژوهشی در این زمینه بود.

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی انجام شد.

روش: پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی و معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل ۵۰۰ نفر از مادران کودکان ۶ تا ۸ ساله مبتلا به اختلال اضطراب جدایی در ۴ منطقه شمال، جنوب، شرق و غرب شهر تهران بود، که ۲۱۷ نفر از آن‌ها بر اساس فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری در دسترس، به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. همچنین ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش، نسخه والدین مقیاس سنجش اضطراب جدایی (هان و همکاران، ۲۰۰۳)، پرسش‌نامه سبک‌های فرزندپروری (بامریند، ۱۹۷۱)، و پرسشنامه استاندارد شاخص تنیدگی والدینی (آیدین، ۱۹۸۳) بود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از روش معادلات ساختاری و نرم‌افزارهای Spss22 و AMOS22 استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی قابل پیش‌بینی است ($P < ۰/۰۰۱$) و همین‌طور تنیدگی مادران در پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری نقش میانجی دارد. همچنین یافته‌های به دست آمده حاکی از آن است که الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران دارای برازش مناسب است ($P > ۰/۰۵$).

نتیجه‌گیری: با توجه به برازش مطلوب مدل ساختاری پژوهش، نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان را می‌توان براساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران پیش‌بینی نمود. طبق نتیجه بدست آمده می‌توان گفت اضطراب جدایی کودکان ابعاد مختلفی از زندگی شخصی و اجتماعی کودکان را دچار درگونی‌های عمیق می‌کند. استفاده از مقوله‌های شناسایی شده در پژوهش حاضر می‌تواند راهنمایی برای متخصصان در ارزیابی این مورد باشد که کودکان دچار اضطراب جدایی در کدام یک از مقوله‌ها دچار مشکلات جدی‌تری هستند و در نتیجه می‌تواند متخصصان را در طراحی و اجرای مداخلات متناسب با همان مقوله یاری کند.

استناد: شمسی، فاطمه؛ شعاع کاظمی، مهرانگیز؛ و بنیسی، پریناز (۱۴۰۳). الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۳، ۱۲۹-۱۴۴.

DOI: [10.52547/JPS.23.133.129](https://doi.org/10.52547/JPS.23.133.129) شماره ۱۳۳، ۱۴۰۳.

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: مهرانگیز شعاع کاظمی، دانشیار، گروه مطالعات زنان و خانواده، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران.

رایانامه: m.shkazemi@alzahra.ac.ir تلفن: ۰۹۱۲۴۷۸۶۸۳۲

مقدمه

اختلال اضطراب جدایی^۱ به وسیله اضطراب مفرط، در زمان جدایی از اشخاصی که کودک به آن‌ها دلبسته است، مشخص می‌شود. معیارهای بعدی که ویرایش پنجم متن تجدیدنظر شده راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (DSM-IV-TR)^۲ برای اختلال اضطراب جدایی مشخص کرده است شامل اضطراب مفرط تکرار شونده زمانی که جدایی از مادر یا اشخاص مهم دلبسته رخ می‌دهد یا مورد انتظار رخ می‌دهد (ایوب اوغلو و ایوب اوغلو، ۲۰۲۱)، نگرانی مداوم و مفرط در مورد فقدان یا آسیب احتمالی به اشخاص مهم مورد دلبستگی، نگرانی مفرط در مورد حادثه‌ای که منجر به جدایی از شخص مهم مورد دلبستگی شود، امتناع مداوم و بی‌زاری از رفتن به مدرسه یا هر جای دیگر به علت ترس از جدایی، ترس مداوم و افراطی از تنها خوابیدن بدون حضور شخص مهم دلبسته کودک یا خوابیدن دور از خانه، ترس مداوم و افراطی و امتناع از تنها بودن در خانه بدون حضور بزرگسالان مهم و اشخاص دلبسته کودک و کابوس‌های تکرار شونده با موضوع جدایی است (قاسمی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۰).

ویژگی تعیین‌کننده اختلال اضطراب جدایی، ترس بیش از حد در پاسخ به موقعیت‌های اجتماعی است که در آن فرد معتقد است ممکن است توسط دیگران مورد قضاوت و ارزیابی منفی قرار گیرد (شیری موسی‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۸). این اختلال یکی از شایع‌ترین اختلالات در بین کودکان و نوجوانان است و پیامدهای آن فراتر از ناراحتی‌هایی است که ایجاد می‌کند و این یک مشکل جدی است که سازگاری اجتماعی کودکان و نوجوانان را محدود کرده و تعاملات اجتماعی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با این حال، این مشکل کودکان اغلب تشخیص داده نمی‌شود و تحت درمان قرار نمی‌گیرد، بنابراین دانستن عوامل مرتبط با علل ایجاد اضطراب اجتماعی به ما کمک می‌کند تا گام‌های کلیدی را برای پیشگیری از آن تعیین کنیم. اگر چه عوامل تعیین‌کننده ماهیت فردی دارند (سولنر و همکاران، ۲۰۱۸)، اما بدون شک تعدادی از عوامل زمینه‌ای نیز دخیل هستند.

در مطالعات مختلف توجه ویژه‌ای به خانواده شده است و بیشتر مطالعات بر روی بررسی سبک‌های فرزندپروری^۳، سلامت‌روانی والدین یا رفتار والدینی که با سازماندهی زندگی اجتماعی آن‌ها مرتبط است، متمرکز شده است. ادبیات موجود در مورد شیوه‌های آموزشی والدین کودکان مبتلا به اضطراب جدایی بر نقش مهم محافظت بیش از حد، انتقاد یا طرد بیش از حد و همچنین عدم محبت والدین تأکید می‌کند. این عوامل هم به صورت فردی و هم به طور مشترک، از طریق ساختار «احساس ابراز شده»^۴، در نمونه‌ای از افراد مبتلا به اضطراب جدایی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. هنگامی که هر یک از این موارد به صورت جداگانه تجزیه و تحلیل می‌شوند، اهمیت محافظت بیش از حد از مادر برجسته می‌شود (ایوب اوغلو و ایوب اوغلو، ۲۰۲۱). برخی از پژوهشگران بر این باورند که این عامل بر اهمیت کمبود عاطفه در ایجاد و رنج مشکلات اضطرابی برتری دارد و آن‌ها را مزمن می‌کند. نقش انتقاد مداوم به عنوان یک پیش‌بینی‌کننده بالقوه والدین در اضطراب جدایی نیز مورد تأکید قرار گرفته است. در مورد والدین کودکان مبتلا به اختلال اضطراب جدایی، به جای این که آن‌ها را راهنمایی کنند تا از رفتارهای اجتماعی مناسب استفاده کنند، معمولاً تأکید بیشتری بر این است که به آن‌ها بگویند چه کاری انجام ندهند، که به آن سبک منفی‌گرا می‌گویند. این شیوه‌ها اغلب با الگوهای ارتباطی ناقص و منفی همراه است و گرمای عاطفی کمتر، به ویژه از طرف شخصیت پدر مشاهده شده است (قاسمی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶).

اجتماعی شدن کودک که توسط خانواده انجام می‌شود، در واقع تداوم و استحکام نظام اجتماعی جامعه را که حیاتش وابسته به آن است، تضمین می‌کند. پارسونز خانواده را مؤسسه‌ای می‌داند که وظیفه انتقال هنجارها و ارزش‌ها به کودک را به عهده داشته و این ارزش‌ها از طریق نقش‌هایی که والدین در خانواده و جامعه ایفا می‌کنند به کودک القا می‌شود (شیری موسی‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۸). بنابراین سبک‌های فرزندپروری می‌توانند تأثیر شگرفی بر اجتماعی شدن و طرز رفتار کودکان و امنیت آن‌ها داشته باشند. بر اساس پژوهش جهانگیری‌زاده و میرجعفری (۱۳۹۷) مشخص شد که سبک‌های فرزندپروری بر الگوی تربیتی و رفتاری کودکان تأثیر دارد.

3. Parenting Styles

4. expressed feeling

1. Separation Anxiety Disorder

2. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders- Fourth Edition- Text Revision

همچنین فقدان دلبستگی ایمن به اختلال سلوک، اضطراب، پرخاشگری، افت تحصیلی، اعتیاد، نقص در مهارت‌های اجتماعی و سازگاری ضعیف منجر می‌شود (سولنر و همکاران، ۲۰۱۸).

بر اساس نظریه‌های خانواده درمانی، بسیاری از اختلالات روانشناختی ریشه در سیستم‌های ناکارآمد خانواده دارند. دیدگاه‌های خانواده درمانی سیستمی بر این باورند که رشد و رفتار یک عضو خانواده به گونه‌ای جدایی‌ناپذیر با سایر افراد خانواده ارتباط متقابل دارد و از طریق ارزیابی تعامل‌هایی که بین اعضای خانواده صورت می‌گیرد، بهتر می‌توان فرد را بررسی کرد. در نگاه سیستمی به خانواده، هر بخش بر بخش‌های دیگر تأثیر گذاشته و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد و همین امر آسیب‌شناسی روانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، چنانچه مطالعات متعددی از جمله پژوهش بیتر و همکاران (۲۰۱۵) نشان می‌دهند که روابط خانوادگی بر سطح اضطراب کودکان اثرات عمیقی دارد. در اکثر مطالعات، رابطه مستقیمی بین آشفتگی و در هم تنیدگی در سیستم خانواده و اضطراب وجود دارد (رادینو، ۲۰۱۳)، به طوری که وستفال و همکاران (۲۰۱۶)، نشان داده‌اند که استرس و پریشانی‌های فردی ممکن است ناشی از آشفتگی و در هم تنیدگی سیستم خانواده فرد باشد و این منجر به شکل‌گیری افکار خودآیند و نشخوار ذهنی شده و به نوبه خود منجر به افزایش اضطراب شود. رویدادهای ناخوشایندی که در زندگی فرد اتفاق می‌افتد و آرامش جسمانی و روانی او را بر هم می‌زند، تنیدگی^۱ نامیده می‌شود که بر اثر عواملی پیش می‌آید که تنیدگی‌زا هستند (وود، ۲۰۱۶). بشر همواره تنیدگی را تجربه کرده امروز کمتر کسی است که با این مفهوم آشنا نباشد و لذا می‌توان گفت که تنیدگی جزئی از زندگی عادی و روزمره مردم است. تنیدگی، رابطه بین شخص و محیط است که از جانب شخص، به عنوان عامل فشار یا خطر برای سلامتی برآورد می‌شود. تنیدگی والدینی^۲ نوعی اضطراب و تنش افراطی است که به نقش والد و تعاملات والد-کودک وابسته است (بلیاد، ۱۳۹۸). اصطلاح تنیدگی والدینی مشخص‌کننده ادراک تنیدگی در نظات والد-کودک است و شامل ویژگی‌های تنیدگی‌زای کودک و پاسخ‌های والدین به این ویژگی‌ها است (قاسم‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶). برداشت والدین از رفتار کودک، در دسترس بودن منابع کمک به آن‌ها در فرزندپروری و احساس

شایستگی‌های آن‌ها در ارتباط با بزرگ کردن فرزندان، همگی عناصر مهمی در این تعریف هستند. تنیدگی والدینی نه تنها آثار منفی بر سلامت مادر، بلکه تأثیر مخربی بر کودک می‌گذارد (مافتی و کارلیگ، ۲۰۲۰) و کارکرد مطلوب خانواده را به خطر می‌اندازد (استوارد، ۲۰۲۰).

شیوع بالای اختلالات اضطرابی، اهمیت و ضرورت پژوهش در حوزه آسیب‌شناسی و درمان این نوع اختلالات را توجیه می‌کند. تخمین زده می‌شود که اختلالات اضطرابی حدود ۴۰ میلیون نفر از جمعیت بزرگسال آمریکا در محدوده سنی ۱۸ سال به بالا را تحت تأثیر خود قرار داده است. در پژوهشی که توسط مرکز آمار ملی در انگلستان بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۱۹ بر روی ۴۰ هزار خانواده صورت گرفت و از افراد درباره میزان خودارزشمندی، اعتماد به نفس، افسردگی و اضطراب آن‌ها سؤال پرسیده شد، نتایج نشان داد که یک پنجم از جمعیت بزرگسال این کشور تجربه اضطراب و افسردگی داشته‌اند. همچنین بر اساس تکرار طرح بررسی همبودی ملی^۳ (NCS-R) در آمریکا، شیوع اختلال اضطراب جدایی در بزرگسالی ۶/۶ درصد و در کودکی ۴/۱ درصد گزارش شده است. در مطالعه‌ای میزان شیوع این اختلال اضطراب جدایی در کودکان ۴ تا ۱۷ درصد گزارش شده است (قاسم‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶). همچنین در مطالعه دیگری که در خصوص میزان شیوع اختلال اضطرابی روی کودکان زیر ۱۲ سال انجام گرفت، دریافتند که شیوع آن به میزان قابل ملاحظه‌ای در مطالعات، متفاوت گزارش شده است. حداقل میزان آن ۶/۲ درصد و حداکثر آن ۲/۴۱ درصد بوده است. در رابطه با شیوع اختلال‌های اضطرابی و خلقی در ایران نیز پژوهش‌های همه‌گیرشناسی در استان‌های مختلف نشان دادند که شیوع این اختلالات از سایر اختلال‌ها بیشتر است. در این راستا، بر اساس آخرین پیمایش ملی سلامت روان که در جمعیت ۱۵ تا ۶۴ ساله ایران از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۳۹۰ صورت گرفت، شیوع کلی حداقل یک اختلال اضطرابی در طی یک سال، ۱۵/۶ درصد و شیوع هرگونه اختلال افسردگی در طی یک سال، ۱۳/۶ درصد گزارش شده است (قاسمی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۰). این آمار در پژوهش عزیزخانی و همکاران (۱۳۹۸) نیز مورد تأیید قرار گرفته است. ضرورت اجرای پژوهش حاضر، پرداختن به آسیب‌شناسی اختلال اضطراب جدایی است، اختلالی که در ادبیات نظری

³. National Comorbidity Survey Replication (NCS-R)

¹. Stress

². Parental stress

(ب) ابزار

مقیاس سنجش اضطراب جدایی (نسخه والدین)^۱: این مقیاس توسط هان و همکاران (۲۰۰۳) ساخته شده است. این مقیاس دارای دو فرم والد و کودک است که هر کدام با ۳۴ ماده، ابعاد خاص اضطراب جدایی دوره کودکی را بر اساس ملاک‌های تشخیصی متن تجدیدنظر شده چهارمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی، اندازه‌گیری می‌کنند. چهار بُعد اصلی این ابزار شامل ترس از تنها ماندن، ترس از رها شدن، ترس از بیماری جسمی و نگرانی درباره حوادث خطرناک است. نمره‌گذاری در مقیاس ۴ درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۴ (همیشه) درجه بندی شده است. این پرسشنامه در ایران توسط تختی و همکاران (۱۳۹۹) مورد روان‌سنجی قرار گرفت. ضریب همسانی درونی بر اساس ضریب آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۸۶ و برای مؤلفه‌های ترس از تنها ماندن ۰/۷۶، ترس از رهاشدگی ۰/۷۳، ترس از بیماری جسمی ۰/۸۱ و نگرانی در باره رویدادهای خطرناک ۰/۹۲ گزارش شد. نتایج تحلیل اکتشافی و تأیید از ساختار چهار عاملی این مقیاس حمایت کرد. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر، ۰/۸۳ به دست آمد.

پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری بامریند^۲: این ابزار اقتباسی از نظریه اقتدار والدین بامریند (۱۹۷۱) است و از سهل‌انگاری، استبدادی و اقتدار منطقی والدین، برای بررسی الگوهای نفوذ و شیوه‌های فرزندپروری ساخته شده و شامل ۳۰ سؤال است. شیوه نمره‌گذاری پرسشنامه نیز به روش لیکرت بر حسب پاسخ‌های ۱ تا ۵ (از موافقم تا کاملاً مخالفم) انجام می‌شود. نریمانی و پرنیان‌خوی (۱۴۰۰) ضریب پایایی و روایی این پرسشنامه را برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۹۹، برای شیوه استبدادی ۰/۷۷ و برای شیوه دموکراتیک ۰/۷۳ گزارش کرده‌اند. پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسشنامه تنیدگی والدینی^۳ (PSI): این شاخص توسط آیدین (۱۹۸۳) ساخته شده است و شامل ۱۲۰ ماده است که دو قلمروی کودکی (۴۷ ماده) و والدینی (۵۴ ماده) به اضافه یک مقیاس اختیاری تحت عنوان تنیدگی زندگی (۱۹ ماده) را در بر می‌گیرد. شیوه نمره‌گذاری نیز به روش لیکرت بر حسب پاسخ‌های ۱ تا ۵ (از موافقم تا کاملاً مخالفم) انجام می‌شود.

و پژوهشی کمتر رابطه آن با انسجام خانواده مطرح شده و در خصوص آن بررسی‌های محدودی صورت گرفته است و با توجه به جستجوهای به عمل آمده پژوهشی یافت نشد که اختلال اضطراب جدایی کودکان را در رابطه با انسجام خانواده و تنیدگی مادران بررسی کرده باشد، در نتیجه این بررسی ضرورت دارد و نتایج و داده‌های جدید حاصل از این پژوهش می‌تواند جهت آموزش خانواده‌ها و کمک به پیشگیری از ابتلا به این اختلال کاربردهای بسیاری در بر داشته باشد، همچنین می‌تواند مداخلات درمانی روان‌درمانگران و خانواده درمانگران را شکل دهد به گونه‌ای که منجر به کاهش نشانگان این اختلال شده و به بهبود سلامت روان کودک و متعاقب آن به بهبود نظام سلامت روان جامعه کمک کند. بنابراین با توجه آنچه که مرور شد، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران چگونه است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: پژوهش حاضر توصیفی، از نوع همبستگی و معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل ۵۰۰ نفر از مادران کودکان ۶ تا ۸ ساله مبتلا به اختلال اضطراب جدایی در ۴ منطقه شمال (مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره ذهن پویا و آرامش نوین)، جنوب (مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره دریا و احساس زندگی)، شرق (مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره آوای مهر و راشا) و غرب (مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره پدیده و پندار نیک) شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بود. در این پژوهش ۲۱۷ نفر از جامعه آماری موردنظر بر اساس فرمول کوکران و با روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند و پرسشنامه بین ۲۱۷ نفر توزیع شد و همه آن‌ها مورد آزمون قرار گرفتند. معیار ورودهای به پژوهش حاضر شامل مادران کودکان ۶ تا ۸ ساله مبتلا به اختلال اضطراب جدایی و معیار خروج نیز عدم پاسخ‌گویی کامل به پرسشنامه‌های مورد استفاده بود.

1. Separation Anxiety Assessment Scale (Parent Version)

2. Baumrind Parenting Style Inventory

3. Parenting Stress Index

روابط خاص میان متغیرها، از روش معادلات ساختاری و نرم‌افزارهای SPSS22 و AMOS22 استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج حاصل از آمار جمعیت شناختی پژوهش نشان داد که ۱۳۹ نفر (۶۴ درصد) از مادران شرکت‌کننده در این پژوهش خانه‌دار و ۷۸ نفر (۳۶ درصد) دیگر شاغل بوده‌اند. به گونه‌ای که بیشتر این افراد (۴۴ درصد) در رده سنی ۲۵ تا ۳۰ سال قرار داشته‌اند و مادران زیر ۲۵ سال کمترین فراوانی را در این پژوهش داشته‌اند (۶ درصد). همچنین اکثر این افراد (۴۴ درصد) دارای سطح تحصیلات دیپلم بوده‌اند و مادران دارای تحصیلات کارشناسی ارشد یا دکتری با ۵ درصد فراوانی، کمترین فراوانی را از این حیث داشته‌اند. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش حاضر در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش حاضر و مؤلفه‌های آن‌ها

متغیر/مؤلفه	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشدگی
اضطراب جدایی	۷۷/۳۴	۰/۲۴	۰/۱۳	۰/۳۵
ترس از تنها ماندن	۷۴/۱۲	۰/۳۱	۰/۲۹۱	۰/۳۵۰
ترس از رها شدن	۷۵/۴۸	۰/۴۷	۰/۰۸۷	-۰/۵۱۴
ترس از بیماری جسمی	۸۰/۷۵	۰/۵۲	۰/۱۷۶	-۰/۲۰۱
نگرانی درباره حوادث خطرناک	۷۹	۰/۵۴	۰/۰۶۵	-۰/۱۰۱
سبک‌های فرزندپروری	۱۰۸/۰۳	۰/۳۳	۰/۱۶۸	۰/۲۵۰
شیوه سهل‌گرایانه	۱۱۳/۷۶	۰/۵۶	۰/۰۳۵	۰/۳۱۹
شیوه استبدادی	۱۱۰/۶۶	۰/۶۸	۰/۱۳۶	۱/۱۱۹
شیوه دموکراتیک	۹۹/۶۹	۰/۴۰	۰/۱۷۱	۰/۱۹۷
تندگی	۷۰/۷۷	۰/۲۹	۰/۱۵۴	-۰/۵۰۳
قلمرو کودکی	۶۹/۵۱	۰/۲۱	۰/۱۷۶	-۰/۳۵۱
قلمرو والدینی	۷۱/۰۱	۰/۵۳	۰/۰۳۰	-۰/۳۱۷
تندگی زندگی	۷۱/۷۹	۰/۶۲	۰/۰۷۲	-۰/۴۳۰

و مؤلفه همبستگی با پدر به ترتیب بیشترین و کمترین مقدار میانگین را کسب نمودند. مقادیر چولگی و کشیدگی این متغیر و مؤلفه‌ها در بازه عددی ۲- تا ۲ قرار دارند، بنابراین توزیع این مؤلفه‌ها و متغیر را می‌توان نرمال در نظر گرفت. همچنین نتایج بیانگر این است که در بین دو مؤلفه متغیر احساس ناایمنی، مقدار میانگین مؤلفه دلبستگی دوسوگرا بیشتر از مقدار میانگین مؤلفه دلبستگی اجتنابی شده است. مقادیر چولگی و

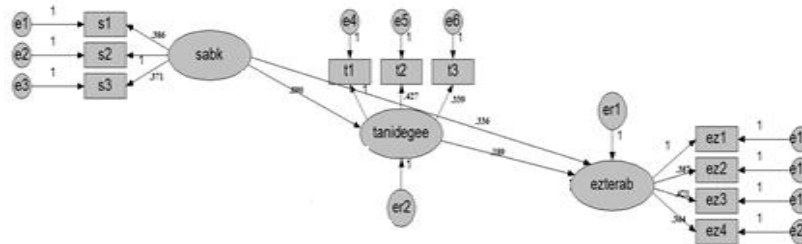
روایی پرسشنامه شاخص تندگی والدینی در پژوهش قاسم‌زاده و همکاران (۱۳۹۶) مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین پایایی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ در پژوهش مذکور ۰/۸۹ به دست آمده است. همچنین نتایج آلفای کرونباخ این پرسشنامه در مطالعه عاطف وحید (۲۰۱۶)، به نقل از هاشمی و همکاران، (۱۳۹۶)، اعتبار هر کدام از زیر مقیاس‌های این پرسشنامه را تأیید کرد و مقادیر همبستگی در پژوهش مذکور بیانگر ثبات نمرات خرده مقیاس‌های این پرسشنامه در طول زمان بود. پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۸۴ محاسبه شده است.

در پژوهش حاضر، به دو روش توصیفی و استنباطی به تجزیه و تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده پرداخته شد. در سطح توصیفی، با استفاده از مشخصه‌های آماری نظیر فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد به تحلیل و توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ها و متغیرهای پژوهش پرداخته شده است و در سطح استنباطی نیز به منظور بررسی اهداف پژوهش و یافتن

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که در بین مؤلفه‌های متغیر سبک‌های فرزندپروری، مؤلفه شیوه سهل‌گرایانه و مؤلفه شیوه دموکراتیک به ترتیب بیشترین و کمترین مقدار میانگین را کسب نمودند. مقادیر کجی و کشیدگی این متغیر و مؤلفه‌ها در بازه عددی ۲- تا ۲ قرار دارند، بنابراین توزیع این مؤلفه‌ها و متغیر را می‌توان نرمال در نظر گرفت. همین‌طور مشخص شد که در بین مؤلفه‌ها، متغیر انسجام خانواده، مؤلفه ارتباط عاطفی

ساختاری اولیه در پژوهش حاضر نمایش داده شده است.

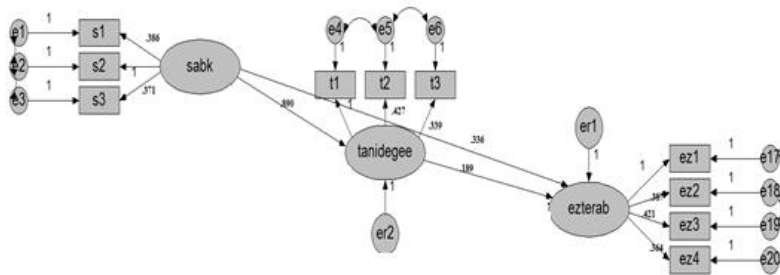
کشیدگی این متغیر و مؤلفه‌ها در بازه عددی ۲- تا ۲ قرار دارند. بنابراین توزیع این مؤلفه‌ها و متغیر را می‌توان نرمال در نظر گرفت. در شکل ۱، مدل

شکل ۱. مدل ساختاری اولیه

مطلوبیت بیشتر این مدل، همبستگی بین خطاهای مؤلفه‌ها نیز در مدل گنجانده شد که با این وجود، سایر شاخص‌ها به دامنه مورد نظر نزدیک‌تر شدند. مدل نهایی و مدنظر پژوهش حاضر در شکل ۲ نشان داده شده است.

با ارزیابی شاخص‌های نیکویی برازش مدل بالا مشخص شد که همه این شاخص‌ها به جز شاخص RMSEA، GFI و شاخص نیکویی برازش پیرسون در دامنه مورد قبول قرار نگرفته‌اند. در همین راستا و به منظور

شکل ۲. مدل ساختاری مرحله دوم

جدول ۲. شاخص‌های نیکویی برازش مدل پژوهش در مرحله دوم

مقدار	دامنه مورد قبول	شاخص‌های نیکویی برازش
۰/۹۳۰	بیش از ۰/۹	شاخص نیکویی برازش (GFI)
۰/۸۰۴	بیش از ۰/۹	شاخص برازش هنجار شده (NFI)
۰/۸۳۴	بیش از ۰/۹	شاخص برازش فزاینده (IFI)
۰/۸۳۱	بیش از ۰/۹	شاخص تناسب مقایسه‌ای (CFI)
۰/۹۱۲	بیش از ۰/۹	شاخص تناسب نسبی (RFI)
۰/۰۱۷	کمتر از ۰/۰۵	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)
۰/۰۷۲	۱ تا ۳	شاخص نیکویی برازش پیرسون

شاخص‌های نیکویی برازش این مدل در جدول ۲ ارائه شده است که شرایط آن به مراتب مناسب‌تر از مدل اولیه بود، بنابراین این مدل را می‌توان مبنای بررسی پاسخ‌گویی به سؤال اساسی این پژوهش قرار داد. در ادامه، نتایج رگرسیونی حاصل از این مدل ساختاری در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج حاصل از برازش مدل ساختاری متغیرهای پژوهش

مسیرها	ضریب مسیر	خطای استاندارد	مقدار معناداری
سبک‌های فرزند پروری و اضطراب جدایی	۰/۳۳۶	۰/۰۰۹	کمتر از ۰/۰۰۱
سبک‌های فرزند پروری و تنیدگی	۰/۸۹۰	۰/۰۱۶	کمتر از ۰/۰۰۱
تنیدگی و اضطراب جدایی	۰/۱۸۹	۰/۰۱۷	۰/۰۳۸

با توجه به نتایج جدول ۳، ضریب مسیر سبک‌های فرزندپروری بر نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان برابر با ۰/۳۳۶ است. مقدار معناداری برای این فرضیه از سطح آزمون یعنی $\alpha = 0/05$ کمتر است؛ در نتیجه نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری قابل پیش‌بینی است. برای بررسی به سؤال پژوهش حاضر باید از آزمون سوبل بهره برد. با توجه به عدد بدست آمده از آماره سوبل (۱۲/۱۴) که مشاهده می‌شود در بازه (۱/۹۶، ۱/۹۶-) قرار نگرفته است، پس نقش میانجی تنیدگی معنادار بوده و در نتیجه نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران قابل پیش‌بینی است.

$$Z1 = \frac{0.890 * 0.189}{\sqrt{(0.017^2 * 0.890^2) + (0.016^2 * 0.189^2)}} = 12.14$$

با توجه به نتیجه به دست آمده از آماره سوبل (۱۲/۱۴) که مشاهده می‌شود در بازه (۱/۹۶، ۱/۹۶-) قرار نگرفته است، نقش میانجی تنیدگی معنادار بوده و در نتیجه نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران قابل پیش‌بینی است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، ارائه الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری تنیدگی مادران بود. در خصوص سبک‌های فرزندپروری و انسجام خانواده باید این چنین بیان نمود که نقش این دو متغیر در پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان به ترتیب مثبت و منفی بود. به عبارت دیگر، تأکید بر سبک‌های فرزندپروری به خصوص سبک‌های فرزندپروری استبدادی، باعث بیشتر شدن نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان می‌شود، اما افزایش انسجام خانواده‌ها باعث کاهش این اضطراب می‌شود. لازم به ذکر است که طبق نتایج بدست آمده در این پژوهش، تنیدگی می‌تواند منجر به افزایش نشانه‌های اضطراب جدایی کودکان شود. بنابراین شیوه تعامل والد با کودک یکی از عوامل بسیار مهم در ایجاد اختلال اضطراب جدایی است، زیرا طبق نتایج این پژوهش، سبک‌های فرزندپروری علاوه بر این که به طور مستقیم بر این اضطراب تأثیرگذار بوده است، به واسطه تأثیری که بر متغیرهای میانجی می‌نهند نیز به طور غیرمستقیم بر اضطراب

جدایی تأثیر دارند. بنابراین از این نظر، اهمیت سبک‌های فرزندپروری دوسویه است. ازاین‌رو، تعامل با کودک و کنترل او به صورت استدلال‌گونه، همراه با توضیح و تشویق یا همراه با ملایمت و مهرورزی می‌تواند نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای در اختلال اضطراب جدایی کودکان داشته باشد. در نتیجه، به منظور حل اضطراب جدایی به عنوان رایج‌ترین اختلال اضطرابی دوران کودکی و نوجوانی، سبک‌های فرزندپروری نقشی غیر قابل انکار دارند. به نظر می‌رسد که سبک فرزندپروری سهل‌انگارانه با توجه به این که در این نوع سبک از استدلال به اندازه کافی استفاده نمی‌شود و روابط کلامی کودک محدود می‌باشد، ترس و نگرانی مفرط از جدایی از منزل و افراد در کودکان بیشتر خواهد شد. در سبک مستبدانه نیز از آنجایی که والدین از روش‌های خشک و به دور از مهرورزی برای کنترل فرزندان استفاده می‌کنند، خطر بروز اختلال‌های اضطرابی و اختلال‌های عاطفی، کودکان را تهدید می‌کند.

در مقایسه تطبیقی، نتایج این پژوهش با نتایج مطالعاتی مانند پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۲۲)، سیدی اندی و همکاران (۱۴۰۰)، بهرامی و همکاران (۱۴۰۲)، راپ و چاویرا (۲۰۲۱)، محمودپور و همکاران (۱۳۹۹)، چوپان‌پور نیادن و همکاران (۱۳۹۷)، شایق و همکاران (۱۴۰۰)، طالبیان شریف و همکاران (۱۳۹۸)، عقیلی و بشرپور (۱۳۹۸)، مطهری‌نژاد و قاسمی‌نژاد (۱۳۹۷)، سوتو (۲۰۱۹)، چیتی و خوش‌روش (۱۳۹۷)، ژو و همکاران (۲۰۱۷)، کارماسی و دلوسو (۲۰۱۵)، ویتینگتون و همکاران (۲۰۱۵)، لاتوف (۲۰۰۸)، همسو است.

بنابراین شیوه تعامل والد با کودک یکی از عوامل بسیار مهم در ایجاد اختلال اضطراب جدایی است، زیرا طبق نتایج این پژوهش، سبک‌های فرزندپروری، علاوه بر این که به طور مستقیم بر این اضطراب تأثیرگذار بوده‌اند، به واسطه تأثیری که بر متغیرهای میانجی می‌نهند نیز به طور غیرمستقیم بر اضطراب جدایی تأثیر دارند. آنچه که بیان آن بسیار مهم و ضروری است، این که عدم درمان اضطراب جدایی ممکن است در آینده و پس از دوران کودکی، فرد را در معرض خطر استفاده از مواد، خودکشی و اختلالات روان‌پزشکی قرار دهد. آن‌ها همچنین با احتمال بیشتری مشکلات شدیدی مانند اختلال سلوک و اختلال نارسایی توجه بیش‌فعالی را تجربه خواهند کرد (قاسم‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶). با توجه به شیوع زیاد و پایداری اختلال‌های اضطرابی دوران کودکی و رابطه آن‌ها با نقص

عملکرد اجتماعی و تحصیلی، پیشگیری مؤثر به هنگام و برنامه‌های مداخله‌ای برای این گروه ویژه از کودکان در کنار ترویج سبک‌های مناسب فرزندپروری برای والدین و همچنین تحکیم انسجام خانوادگی اهمیت زیادی دارد. سطوح بالای تنیدگی والدین باعث می‌شود که آن‌ها گرایش بیشتری به استفاده از شیوه‌های انعطاف ناپذیر و پرخاشگرانه والدگری داشته باشند و کمتر از برنامه‌های درمانی و خدمات ارائه شده برای کودکان‌شان بهره ببرند، و از این‌رو در تصمیم‌گیری درباره مناسب‌ترین راهبردهای درمانی برای کودک، شکست بخورند. این موضوع، تأثیرات منفی بر تحول کودک گذاشته و رفتارهای مخرب بیشتری را منجر می‌شود. این فزون تنیدگی والدین با ایجاد اضطراب و افسردگی، به نظام تربیتی صدمه زده و به انتظارات غیرمنطقی از کودک منجر می‌شود. وجود الگوهای نامناسب در بین مادران، تأثیرات مخربی در روحیه کودکان بر جا گذاشته و موجبات ابتلا به بسیاری از اختلالات شخصیتی و رشد الگوهای رفتار خصومت‌آمیز و پرخاشگرانه در کودک می‌شود. کودکانی که در خانواده‌های پرتنش و از لحاظ هیجانی بی‌ثبات زندگی می‌کنند، در تنظیم و مدیریت هیجان‌های خود دارای مشکلات عمده‌ای خواهند بود. در این راستا، آنچه جایگاه خاص خود را دارد، تعامل والد-کودک است که نقش خانواده را در قلمرو پیشگیری و درمان، مشخص می‌سازد و بدون شک توانمندی والدین در برقراری رابطه مفید با فرزندان، مهم‌ترین عامل حمایت‌کننده است که احتمال بروز پیامدهای منفی را در شرایط خطرآفرین کاهش می‌دهد.

با توجه به این که پژوهش حاضر، محدود به مادران کودکان ۶ تا ۸ ساله مبتلا به اختلال اضطراب جدایی در چهار منطقه تهران بود، پس لازم است در هنگام تعمیم نتایج به سایر جوامع آماری، احتیاط کرد. همچنین با توجه به این که نتایج به دست آمده از این پژوهش، مبتنی و محدود بر پرسشنامه‌های منحصربفردی است، ممکن است پرسشنامه‌ها و چک لیست‌های مشابه‌ای نیز در ادبیات تحقیق وجود داشته باشد که بر اساس آن‌ها نتایج دیگری رقم بخورد. بر اساس یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود والدین بایستی حتماً زمانی از روز را صرف همراهی و همنشینی با

کودکان خود نمایند و در استحکام و تقویت روابط خود با فرزندان کوشا باشند. والدین بایستی به هرگونه رویداد و اتفاق حتی ساده که برای فرزندان مهم است، توجه داشته باشند و در هنگام ارائه نظر به فرزندان، از رفتار توأم با استرس اجتناب ورزند. از سوی دیگر، تشویق مادی و معنوی فرزندان مانند همراهی کودکان و حمایت از آنان در مسابقات، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت آنان و گوشزد نمودن رفتار اشتباه فرزندان و اجتناب از تنبیه بدنی و رفتار پرخاشگرانه، به هنگام انجام امور مثبت و مفید از طرف فرزندان، ضرورت دارد. آموزش مفاهیم و ویژگی‌های سبک دلبستگی ایمن به زوجین قبل از ازدواج، به منظور آگاهی از این نوع سبک و نوع برخورد با فرزندان در آینده برای مشاوران، روانشناسان، روان‌پزشکان و مراکزی که با کودکان دچار اضطراب و ترس سر و کار دارند، بایستی بر آموزش سبک‌های فرزندپروری مناسب، دوری از تنیدگی در بین خانواده‌های این کودکان تأکید داشته باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی عمومی در دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال با کد اخلاق IR.IAU.TNB.REC.1402.025 است. جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این مطالعه سعی شد جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود، همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول، به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم انجام شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از همکاری و مساعدت دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال و شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

بلیاد، محمدرضا؛ مجیدآو، حفیظه و احدی حسن (۱۳۹۸). مقایسه رشد اجتماعی و شناختی کودکان ۵ تا ۷ ساله بر اساس سبک‌های فرزندپروری مجله علوم روانشناختی، ۱۸ (۸۴)، ۲۲۷۹-۲۲۸۴.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-614-en.html>

بهرامی، عاطفه؛ فاتحی‌زاده، مریم؛ عابدی، احمد و دیاریان، محمدمسعود (۱۴۰۲).

مقایسه اثربخشی فیلپال‌تراپی و بسته مشاوره‌ای تعامل والد-کودک بر بهزیستی روانشناختی کودکان. *خانواده درمانی کاربردی*، ۴ (۳)، ۲۵-۴۵.

<https://doi.org/10.22034/aftj.2023.347154.1636>

تختی، معصومه؛ شفیع‌آبادی، عبدالله؛ کلاترهرمزی، آتوسا و فرخی، نورعلی (۱۳۹۹). اثربخشی برنامه مداخله‌ای تعامل والد-کودک مبتنی بر مربی‌گری هیجان بر علائم اختلال اضطراب جدایی کودکان. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹ (۹۵)، ۱۴۲۳-۱۴۳۷.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-760-fa.html>

جهانگیری‌زاده، فاطمه و میرجعفری، سیداحمد (۱۳۹۷). پیش‌بینی بلوغ اجتماعی بر اساس شیوه‌های فرزندپروری و انسجام خانواده دانش‌آموزان ششم ابتدایی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان. چیتی، احسان و خوش‌روش، وحید (۱۳۹۷). رابطه سبک‌های فرزندپروری و کیفیت زندگی والدین با شادکامی فرزندان. *پنجمین همایش ملی روانشناسی مدرسه، تهران*.

<https://civilica.com/doc/861401/>

چوپان‌پور‌نیا، اعظم؛ کردمیرزا نیکوزاده، عزت‌الله؛ طهرانی‌زاده، مریم (۱۳۹۷). تأثیر آموزش فرزند پروری والدین بر علائم اضطراب جدایی کودکان پیش‌دبستان و بهبود زندگی مادران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور کرج.

سیدی‌اندی، سیده معصومه؛ نجفی، محمود و رحیمیان‌بوگر، اسحق (۱۴۰۰). مقایسه اثربخشی بازی درمانگری کودک محور و بازی درمانگری والدینی بر سطوح نظریه ذهن در کودکان دارای اختلال اضطراب جدایی. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۰ (۹۷)، ۶۳-۷۶.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-920-en.html>

شایق، سمیرا؛ امیری، شعله و مهرابی، حسینعلی (۱۴۰۰). پیش‌بینی اضطراب جدایی کودک بر اساس سبک‌های فرزندپروری و ویژگی‌های موقعیتی در دانش‌آموزان دختر پایه‌های اول و دوم مدارس ابتدایی شهر اصفهان، *مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، ۷ (۱)، ۷۸۹-۷۹۷.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1797380>

شیری موسی‌آبادی، ستاره؛ فیروزی، محمدرضا و نوشادی، ناصر (۱۳۹۸). نقش واسطه‌ای نیازهای روانشناختی پایه در ارتباط بین سبک‌های والدگری و

عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه یاسوج.

طالبیان شریف، جعفر؛ عبدخدایی، محمد سعید و کیومرثی جرتوده، عصمت (۱۳۹۸). *رابطه سلامت روان مادران و سبک‌های فرزندپروری با اضطراب جدایی کودکان پیش‌دبستانی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مؤسسه آموزش عالی حکمت رضوی، مشهد.

عقیلی، لیلا و بشرپور، سجاد (۱۳۹۸). نقش شیوه‌های فرزندپروری و خلق و خوی در پیش‌بینی اضطراب جدایی دانش‌آموزان پیش‌دبستانی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردبیل.

قاسم‌زاده، سوگند؛ مطبوع ریاحی، مینو؛ علوی، زهرا؛ حسن‌زاده، میترا (۱۳۹۶). اثربخشی مداخله خانواده محور و بازی‌درمانی بر سبک و تندگی فرزندپروری مادران و نشانگان بالینی کودکان با اضطراب جدایی. *پژوهش در سلامت روانشناختی*، ۱۱ (۴)، ۷۴-۸۸.

<https://doi.org/10.52547/rph.11.4.74>

قاسمی‌زاده، پریسا؛ شاملی، لیلا، هادیان‌فرد، حبیب (۱۴۰۰). اثربخشی درمان چشم‌انداز زمان بر ابعاد چهارگانه تاریک شخصیت مادران و علائم اضطراب جدایی کودکان پیش‌دبستانی. *مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۲۷ (۲)، ۱۶۲-۱۷۹.

<https://doi.org/10.32598/ijpcp.27.2.2849.3>

مطهری‌نژاد، حسین و قاسمی‌نژاد، محدثه (۱۳۹۷). تأثیر سبک‌های فرزندپروری اینترنت بر کاربرد اینترنت توسط دانش‌آموزان. *مطالعات رسانه‌های نوین*، ۴ (۱۶)، ۳۰۱-۳۳۳.

<https://doi.org/10.22054/nms.2019.22366.231>

محمودپور، عبدالباسط؛ دربا، محمد؛ خانجانی و شکی، سحر و پاشا، شیمیا (۱۳۹۹). پیش‌بینی شایستگی تحصیلی بر اساس سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی ادراک شده و تنظیم هیجان دانش‌آموزان *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹ (۹۳)، ۱۱۱۵-۱۱۲۴.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-788-fa.html>

نریمانی، محمد و پرینان‌خوی، مریم (۱۴۰۰). نقش توانمندی ایگو و سبک‌های فرزندپروری در پیش‌بینی آسیب‌پذیری نسبت به اعتیاد با نقش واسطه‌ای سرکوب‌گری عاطفی در نوجوانان پسر. *فصلنامه علمی اعتیاد پژوهی*، ۱۵ (۶۱)، ۱۴۵-۱۶۶.

<https://doi.org/10.52547/etiadpajohi.15.61.145>

هاشمی، فاطمه؛ سپهوند، سارا؛ حبیبی، عسگرآباد، مجتبی؛ گنجوی مرضیه و میرزایی، مهتاب (۱۳۹۶). مقایسه استرس فرزندپروری در مادران کودکان مبتلا به سرطان. *سلامت اجتماعی*، ۴ (۴)، ۳۱۷-۳۲۷.

<https://doi.org/10.52547/rph.11.4.74>

References

- Abidin, R. R. (1983). Parenting Stress Index: Manual, Administration Booklet, [and] Research Update. Charlottesville, VA: Pediatric Psychology Press. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1652171>
- Aghili, L. & Beshrpour, S. (2018). *The role of parenting methods and temperament in predicting separation anxiety of preschool students*, master's thesis, Islamic Azad University, Ardabil branch. [Persian]
- Bahrami, A., Fatehizade, M., Abedi, A., & Dayariyan, M. M. (2023). Comparison of the effectiveness of filial therapy and package of parent-child interaction consultations on psychological well-being of preschool children. *Journal of Applied Family Therapy*, 4(3), 25-45. [Persian] <https://doi.org/10.22034/aftj.2023.347154.1636>
- Baliad, M. R., MajidAv, H., & Ahadi, H. (2019). Comparison of social and cognitive development of 5-7 year old children based on parenting styles. *Journal of psychologicalscience*, 18(84), 2279-2284. [Persian] <http://psychologicalscience.ir/article-1-614-en.html>
- Beiter, R., Nash, R., McCrady, M., Rhoades, D., Linscomb, M., Clarahan, M., & Sammut, S. (2015). The prevalence and correlates of depression, anxiety, and stress in a sample of college students. *Journal of affective disorders*, 173, 90-96. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2014.10.054>
- Carmassi, C., Gesi, C., Massimetti, E., Shear, M. K., & Dell'Osso, L. (2015). Separation anxiety disorder in the DSM-5 era. *Journal of Psychopathology*, 21(1), 365-371. https://old.jpsychopathol.it/wpcontent/uploads/2015/12/09_Art_ORIGINALE_Carmassi1.pdf
- Chiti, A., & Khoshravesh, V. (2018). The Relationship between Parenting Styles and Parents' Quality of Life with Children's Happiness. *5th National Conference on School Psychology, Tehran, Iranian Educational Psychology Association*. [Persian] <https://civilica.com/doc/861401/>
- Chopanpour Niaden, A., Kordmirza Nikozadeh, E. & Tehranizadeh, M. (2017). *The effect of parents' parenting training on separation anxiety symptoms of preschool children and improvement of mothers' lives*, master's thesis, Payam Noor University, Karaj. [Persian]
- Eyuboglu, D., Caner Mercan, G., & Eyuboglu, M. (2021). Psychosocial difficulties and quality of life in children with hearing impairment and their association with parenting styles. *Early Child Development and Care*, 191(6), 952-962. <https://doi.org/10.1080/03004430.2019.1652171>
- Ghasemzadeh S, Matbou Riahi M, Alavi Z, Hasanazadeh M. (2018). Effectiveness of family based intervention and play therapy on the parenting style of mothers and clinical symptoms in children with separation anxiety disorder. *Journal of Research in Psychological Health (JRPH)*, 11 (4):74-88. [Persian] <https://doi.org/10.52547/rph.11.4.74>
- Ghasemizadeh, P., Shameli, L., & Hadianfard, H. (2021). Effect of Time Perspective Therapy on Dark Tetrad Personality Traits of Mothers and Separation Anxiety Disorder of Their Preschool Children. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 27(2), 162-179. [Persian] <https://doi.org/10.32598/ijpcp.27.2.2849.3>
- Hashemi, F., Sepahvand, S., Habibi-Asgarabad, M., Ganjavi, M., & Mirzaee, M. (2018). Comparison of Parenting Stress in Mothers of Children with Cancer. *Community Health*, 4(4), 317-327. [Persian] <https://doi.org/10.22037/ch.v4i4.11502>
- Jahangirizadeh, Fatemeh and Mirjafari, Syed Ahmad (2017). *Prediction of social maturity based on parenting methods and family cohesion of sixth grade students*, master's thesis, Islamic Azad University, Arsanjan branch. [Persian]
- Latouf, N. C. D. S. (2008). *Parenting styles affecting the behaviour of five-year olds* (Doctoral dissertation).
- Maftai, A., Holman, A. C., & Cârlig, E. R. (2020). Does your child think you're happy? Exploring the associations between children's happiness and parenting styles. *Children and Youth Services Review*, 115, 105074. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105074>
- Mahmoudpour A, Darba M, Khanjani Veshki S, Pasha S. (2019). Prediction of academic competence based on parenting styles, perceived self-efficacy and emotion regulation of students. *Journal of Psychological Sciences*, (19) 93, 1115-1124. [Persian] <http://psychologicalscience.ir/article-1-788-fa.html>
- Motahhari Nejad, H., & Ghasemi Nejad, M. (2019). The impact of internet parenting styles on internet use of students. *New Media Studies*, 4(16), 301-333. [Persian] <https://doi.org/10.22054/nms.2019.22366.231>
- Narimani, M., & Parnian Khooy, M. (2021). The role of ego-strength and parenting styles in predicting vulnerability to addiction with the mediating role of emotional repression in male adolescents. *Scientific*

- Quarterly Research on Addiction, 15(61), 145-166. [Persian]
<https://doi.org/10.52547/etiadjajohi.15.61.145>
- Rapp, A. M., Tan, P. Z., Grammer, J. K., Gehring, W. J., Miller, G. A., & Chavira, D. A. (2021). Cultural group differences in the association of neural sensitivity to social feedback and social anxiety among diverse adolescents. *Journal of Psychiatric Research*, 143, 400-408.
<https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2021.09.036>
- Raudino, A., Fergusson, D. M., & Horwood, L. J. (2013). The quality of parent/child relationships in adolescence is associated with poor adult psychosocial adjustment. *Journal of adolescence*, 36(2), 331-340.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.12.002>
- Shayek, S., Amiri, S & Mehrabi, H. (2021). Prediction of child separation anxiety based on parenting styles and situational characteristics in first and second grade female students of primary schools in Isfahan city, *Psychological Studies and Educational Sciences*, 7 (1), 789-797. [Persian]
<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1797380>
- Shiri Musa Abadi, sitar; Firozi, Mohammad Reza and Noshadi, Nasser (2018). *The mediating role of basic psychological needs in the relationship between parenting styles and academic performance of high school students*, Master's thesis, Faculty of Human Sciences, Yasouj University. [Persian]
- Seyyedi Andi S M, Najafi M, Rahimian Boogar I. (2021). Comparison of the effectiveness of child-centered play therapy and filialtherapy on the levels of theory of mind in children with separation anxiety disorder. *Journal of Psychological Science*, 20(97), 63-76. [Persian] <http://psychologicalscience.ir/article-1-920-en.html>
- Söllner, W., Müller, M. M., Albus, C., Behnisch, R., Beutel, M. E., de Zwaan, M., ... & Herrmann-Lingen, C. (2018). The relationship between attachment orientations and the course of depression in coronary artery disease patients: A secondary analysis of the SPIRR-CAD trial. *Journal of Psychosomatic Research*, 108, 39-46.
<https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2018.02.014>
- Soto, C. (2019). *Staying Rooted: A Mixed Methods Analysis Examining Bilingualism, Familism, and the Parenting Styles Experienced by Latino College Graduates* (Doctoral dissertation, University of Southern California).
<https://www.proquest.com/openview/b3254bc263b5d6ef107757e96db26042/1?pqorigsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- Steward Jr, J. O. (2020). *Prediction of Attachment Styles, Work Satisfaction, and Work Retention of Licensed Counselors* (Doctoral dissertation, Capella University).
<https://www.proquest.com/openview/7ecfd287f2e912369c0eaa922bfd58dd/1?pqorigsite=gscholar&cbl=44156>
- Takhti, M., Shafi'Abadi, A., Kalantar Hormozi, A., & Farrokhi, N. A. (2020). The effectiveness of the parent-child interaction intervention program based on emotion coaching on the symptoms of children's separation anxiety disorder. *Journal of psychologicalscience*, 19(95), 1423-1437. [Persian]
<http://psychologicalscience.ir/article-1-760-en.html>
- Talebian Sharif, Jafar; Abd Khodayi, Mohammad Saeed and Kyomurthi Jartoudeh, Asmat (2018). *The relationship between mothers' mental health and parenting styles with separation anxiety of preschool children*, Master's thesis, Hekmat Razavi Institute of Higher Education, Mashhad. [Persian]
- Wang, M., Li, M., Wu, X., & Zhou, Z. (2022). Cognitive reactivity and emotional dysregulation mediate the relation of paternal and maternal harsh parenting to adolescent social anxiety. *Child Abuse & Neglect*, 129, 105621.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105621>
- Westphal, M., Leahy, R. L., Pala, A. N., & Wupperman, P. (2016). Self-compassion and emotional invalidation mediate the effects of parental indifference on psychopathology. *Psychiatry research*, 242, 186-191.
<https://doi.org/10.1016/j.psychres.2016.05.040>
- Wethington, E., Glanz, K., & Schwartz, M. D. (2015). *Stress, coping, and health behavior. Health behavior: Theory, research, and practice*, 223, 242.
- Wood, J. J. (2006). Parental intrusiveness and children's separation anxiety in a clinical sample. *Child psychiatry and human development*, 37(1), 73-87.
<https://doi.org/10.1007/s10578-006-0021-x>
- Xu, J., Ni, S., Ran, M., & Zhang, C. (2017). The relationship between parenting styles and adolescents' social anxiety in migrant families: A study in Guangdong, China. *Frontiers in psychology*, 8, 626.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00626>